

APÈNDIX 3.I CÀLCUL DEL PROPAGADOR DE LÍNIA

3.I.1 Obtenció del propagador de línia $G(\varphi, A, B, t)$

La idea general de la hipòtesi cònica diferencial és que les superfícies $S(q)$ són esfèriques i que la propagació al llarg de la línia ABC és cònica (Fig. 3.I.1.1). Això fa que les superfícies $S(q)$ no siguin equipotencials ja que el temps que triguen les partícules en anar de $S(q)$ a $S(q+dq)$ és diferent perquè recorren espais diferents, $d\sigma(\varphi)$, a la mateixa velocitat. Com que la propagació al llarg de la línia ABC és cònica la pressió que hi ha a A arribarà a B en un temps $dt=d\sigma(\varphi_A)/c$, la que hi ha a B arribarà a C en un temps $dt'=d\sigma(\varphi_B)/c$, etc.

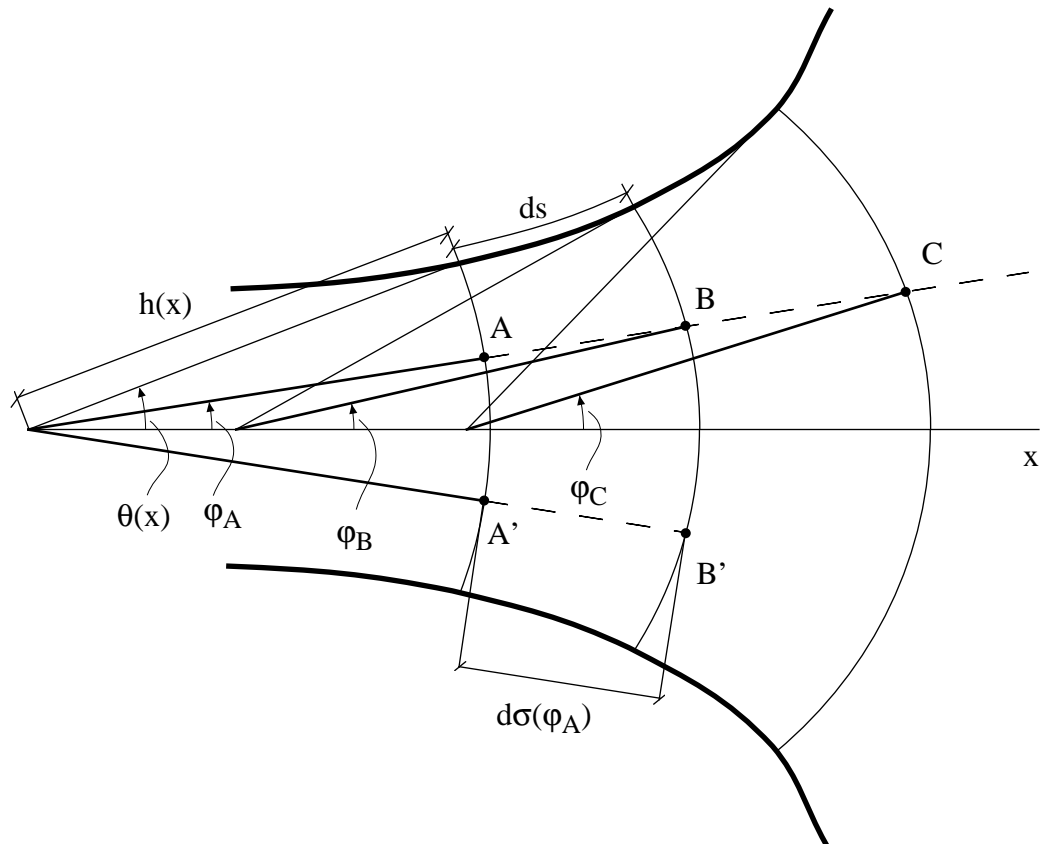

Fig. 3.I.1.1 Esquema del propagador de línia.

Aquest fet permet escriure la pressió a B en funció de la pressió a A , etc.:

$$p(B, t) = p\left(A, t - \frac{d\sigma(\varphi_A)}{c}\right) \frac{h(x_A)}{h(x_A) + d\sigma(\varphi_A)} = p(A, t) * g_{AB}$$

$$p(C,t) = p(B,t) * g_{BC}$$

$$g_{AB} = \frac{h(x_A)}{h(x_A) + d\sigma(\varphi_A)} \delta\left(t - \frac{d\sigma(\varphi_A)}{c}\right); \quad g_{BC} = \frac{h(x_B)}{h(x_B) + d\sigma(\varphi_B)} \delta\left(t - \frac{d\sigma(\varphi_B)}{c}\right); \dots$$

Per tant al llarg de tota la línia i des d'un punt Q_1 fins a un punt Q_n es pot definir un propagador ja que:

$$p(Q_n,t) = p(Q_1,t) * g_{1n}, \text{ on } g_{1n} = f(Q_1, Q_n) \delta\left(t - \frac{\sigma_{1n}}{c}\right),$$

i on la funció $f(Q_1, Q_n)$ vindrà donada per l'expressió:

$$f(Q_1, Q_n) = \frac{h(x_1)h(x_2)\dots h(x_{n-1})}{(h(x_1) + d\sigma(\varphi_1))(h(x_2) + d\sigma(\varphi_2))\dots(h(x_{n-1}) + d\sigma(\varphi_{n-1}))}.$$

En el seu pas al límit, per tal de fer el tractament continu, aquesta funció $f(Q_1, Q_\infty)$ s'escriu com:

$$f(Q_1, Q_\infty) = \left(\prod_{i=0}^{\infty} \frac{h(x_i)}{h(x_i) + d\sigma(\varphi_i)} \right) \equiv X.$$

Cal determinar el valor de X :

$$\ln X = \sum_{i=0}^{\infty} \ln\left(\frac{h(x_i)}{h(x_i) + d\sigma(\varphi_i)}\right) = \sum_{i=0}^{\infty} \ln\left(1 + \frac{d\sigma(\varphi_i)}{h(x_i)}\right)^{-1} = - \sum_{i=0}^{\infty} \ln\left(1 + \frac{d\sigma(\varphi_i)}{h(x_i)}\right).$$

Com que $(d\sigma(\varphi_i)/h(x_i)) \ll 1$, es pot desenvolupar en sèrie de Taylor cada un dels sumands i prendre per al seu valor l'aproximació lineal corresponent. Així:

$$\ln X \approx \sum_{i=0}^{\infty} \frac{d\sigma(\varphi_i)}{h(x_i)}.$$

En el seu pas al continu:

$$\ln X = - \int_{Q_1}^{Q_n} \frac{d\sigma(\varphi)}{h(x)} \Rightarrow X = e^{- \int_{Q_1}^{Q_n} \frac{d\sigma(\varphi)}{h(x)}}.$$

Amb aquesta expressió el propagador de línia es pot escriure com:

$$G(\varphi, A, B, t) = e^{-I(A, B)} \delta(t - t_{AB}), \text{ amb } I(A, B) = \int_A^B \frac{d\sigma(\varphi)}{h(x)}.$$

El propagador tindrà una expressió diferent per a cada línia ja que tant h com $d\sigma$ depenen de l'angle φ (Fig. 3.I.1.1):

$$h(x) = \frac{y(x)}{\sin\theta(x)}, \quad d\sigma(\varphi) = (1 + 2\beta(\varphi)) \frac{dx}{\cos\theta(x)},$$

essent $y(x)$ l'equació del perfil del pavelló i on $\beta(\varphi)$ ve donada per:

$$\beta(\varphi) = \frac{1}{2} \frac{y(x)y''(x)}{(y'(x))^2} \cos\theta(x)(\cos\varphi(x) - \cos\theta(x)).$$

Així doncs, la integral que apareix en l'expressió del propagador serà:

$$I(A, B) = \int_A^B \frac{d\sigma(\varphi)}{h} = \int_A^B \left[1 + \frac{y(x)y''(x)}{(y'(x))^2} \cos\theta(x)(\cos\varphi(x) - \cos\theta(x)) \right] \frac{\tan\theta(x)}{y(x)} dx,$$

però com que $\tan\theta(x) = y'(x)$, aleshores:

$$\begin{aligned} I(A, B) &= \int_A^B \frac{y'(x)}{y(x)} dx + \int_A^B \frac{y''(x)}{y'(x)} \cos\theta(x)(\cos\varphi(x) - \cos\theta(x)) dx = \\ &= \ln \frac{y(x_B)}{y(x_A)} + \int_A^B \frac{y''(x)}{y'(x)} \cos\theta(x)(\cos\varphi(x) - \cos\theta(x)) dx = \\ &= \ln \frac{y(x_B)}{y(x_A)} + I'(A, B). \end{aligned}$$

El càlcul de $I'(A, B)$ es pot realitzar fàcilment per a la línia del perfil, $\varphi(x) = \theta(x)$, i per a la línia central, $\varphi(x) = 0$.

Per a la línia del perfil $I'(A, B) = 0$ i per tant el propagador serà:

$$G(\theta, A, B, t) = \frac{y(x_A)}{y(x_B)} \delta(t - t_{AB}).$$

Per a la línia central:

$$\begin{aligned} I'(A, B) &= \int_A^B \frac{y''(x)}{y'(x)} \cos \theta(x) dx - \int_A^B \frac{y''(x)}{y'(x)} \cos^2 \theta(x) dx = \cos \theta(x) (1 - \cos \theta(x)) \ln y'(x) \Big|_A^B + \\ &\quad \int_A^B \sin \theta(x) \ln(\tan \theta(x)) d\theta - 2 \int_A^B \sin \theta(x) \cos \theta(x) \ln(\tan \theta(x)) d\theta = \\ &\quad \ln \left[\frac{\tan \frac{\theta(x_B)}{2}}{\tan \frac{\theta(x_A)}{2}} \right] - \ln \left[\frac{\sin \theta(x_B)}{\sin \theta(x_A)} \right], \text{ en conseqüència el propagador serà:} \end{aligned}$$

$$G(0, A, B, t) = \frac{y(x_A)}{y(x_B)} \frac{\tan \frac{\theta(x_A)}{2}}{\tan \frac{\theta(x_B)}{2}} \frac{\sin \theta(x_B)}{\sin \theta(x_A)} \delta(t - t_{AB}) = \frac{y(x_A)}{y(x_B)} \frac{\cos^2 \frac{\theta(x_B)}{2}}{\cos^2 \frac{\theta(x_A)}{2}} \delta(t - t_{AB}).$$

Per a una línia qualsevol el càlcul de $I'(A, B)$ es pot separar en dues parts, una que depèn de $\varphi(x)$ i una altra que no en depèn:

$$\begin{aligned} I'(A, B) &= \int_A^B \frac{y''(x)}{y'(x)} \cos \theta(x) \cos \varphi(x) dx - \int_A^B \frac{y''(x)}{y'(x)} \cos^2 \theta(x) dx = \\ &\quad - \ln \left[\frac{\sin \theta(x_B)}{\sin \theta(x_A)} \right] + \int_A^B \frac{y''(x)}{y'(x)} \cos \theta(x) \cos \varphi(x) dx, \text{ i per tant el propagador serà:} \end{aligned}$$

$$G(\varphi, A, B, t) = \frac{y(x_A) \sin \theta(x_A)}{y(x_B) \sin \theta(x_B)} e^{I'(A, B)} \delta(t - t_{AB}), \text{ on } I'(A, B) = \int_A^B \frac{y''(x)}{y'(x)} \cos \theta(x) \cos \varphi(x) dx.$$

3.1.2 Funcions de reflexió i transmissió mitjanes en un canvi de conicitat tipus cilíndric-cònic

En una discontinuïtat del tipus cilíndric-cònic part de les ones que es propagaven dins del tub cilíndric pateixen una reflexió endarrera a causa del canvi de conicitat i part d'aquestes ones es continuaran transmetent endavant. A partir de les expressions de les ones de pressió mitjanes que es trameten endavant i que arriben a la superfície S_b i de les que es reflecteixen endarrera i que arriben a la superfície S_a es poden determinar les funcions de transmissió i de reflexió mitjanes per a un canvi de conicitat d'aquest tipus.

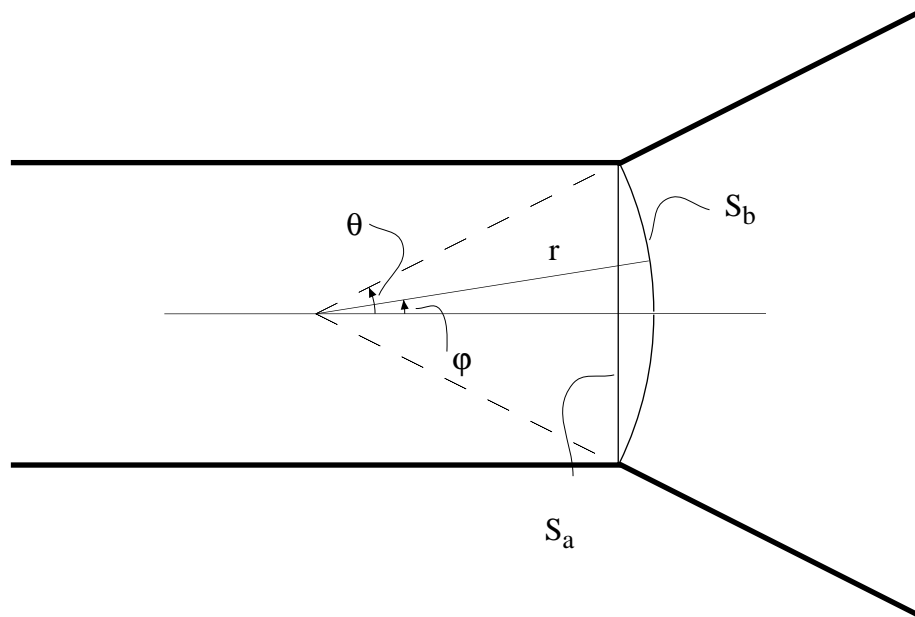

Fig. 3.I.2.1 Discontinuitat cilíndric-cònica.

Si es suposa que la pressió a la superfície S_a que es propaga tub avall és uniforme i de tipus impulsional, $p_-^m(S_a, t) = p_o \delta(t)$, aleshores la pressió en mitjana a la superfície S_a per causa de la reflexió, $p_+^m(S_a, t)$, serà:

$$p_+^m(S_a, t) = \frac{p_o}{S_a} \int_{S_a} \delta(t - 2t(\varphi)) * R(t) dS_a,$$

on $t(\varphi)$ varia entre 0 i $2t_{m\grave{a}x}$ que és el temps que correspon a $\varphi=0$, és a dir la línia de l'eix del tub cònic i que val $(r/c)(1 - \cos\theta)$, i φ varia entre 0 i θ , que és l'obertura del tram cònic.

Entre $t=0$ i $t=2t(0)$ la col·laboració, a la superfície S_a , de les ones de pressió reflectides no és la mateixa. A partir de $t=2t(0)$, però, totes les línies col·laboren de la mateixa manera a la pressió mitjana. Per tant:

$$p_+^m(S_a, t(\varphi)) = \frac{P_o}{S_a} \int_{\theta}^{\varphi} R(t - 2t(\psi)) dS_a(\psi), \text{ amb } t(\varphi) \in [0, 2t(0)], \text{ i}$$

$$p_+^m(S_a, t) = \frac{P_o}{S_a} \int_{\theta}^0 R(t - 2t(\psi)) dS_a(\psi), \text{ amb } t > 2t(0).$$

Per poder calcular aquestes integrals cal conèixer el valor de S_a , que és $\pi r^2 \sin^2 \theta$; amb això:

$$p_+^m(S_a, t(\varphi)) = -\frac{P_o}{\pi r^2 \sin^2 \theta} \int_{\theta}^{\varphi(t)} R(t - 2t(\psi)) 2\pi r^2 \sin \psi \cos \psi d\psi, \text{ amb } t(\varphi) \in [0, 2t(0)].$$

Si es té en compte que $R(t) = v e^{\nu t}$ amb $\nu = -c/2r$ aleshores:

$$p_+^m(S_a, t(\varphi)) = -\frac{2P_o \nu}{\sin^2 \theta} \int_{\theta}^{\varphi(t)} e^{\nu(t-2t(\psi))} \sin \psi \cos \psi d\psi,$$

on $t(\psi) = \frac{d\sigma(\psi)}{c} = \frac{r}{c}(\cos \psi - \cos \theta)$ i per tant:

$$p_+^m(S_a, t(\varphi)) = -\frac{2P_o \nu}{\sin^2 \theta} e^{\nu\left(t + \frac{2r}{c} \cos \theta\right)} \int_{\theta}^{\varphi(t)} e^{\cos \psi} \sin \psi \cos \psi d\psi =$$

$$-\frac{2P_o \nu}{\sin^2 \theta} e^{\nu\left(t + \frac{2r}{c} \cos \theta\right)} \left[(1 - \cos \psi) e^{\cos \psi} \right]_{\theta}^{\varphi(t)}.$$

Com que $\cos(\varphi(t)) = \frac{c}{2r}t + \cos \theta$, el resultat anterior es reescriu com:

$$p_+^m(S_a, t(\varphi)) = -\frac{2P_o \nu}{\sin^2 \theta} \left[(1 - \cos \theta) (1 - e^{\nu t}) + \nu t \right], \text{ amb } t(\varphi) \in [0, 2t(0)].$$

El càlcul de la segona integral que es necessita condueix a:

$$p_+^m(S_a, t) = -\frac{P_o}{\pi r^2 \sin^2 \theta} \int_{\theta}^0 R(t - 2t(\psi)) 2\pi r^2 \sin \psi \cos \psi d\psi =$$

$$-\frac{2P_o v}{\sin^2 \theta} \int_{\theta}^0 e^{v(t-2t(\psi))} \sin \psi \cos \psi d\psi = -\frac{2P_o v}{\sin^2 \theta} e^{v\left(t + \frac{2r}{c} \cos \theta\right)} \left[(1 - \cos \psi) e^{\cos \psi} \right]_{\theta}^0,$$

i en conseqüència:

$$p_+^m(S_a, t) = -\frac{2P_o v}{\sin^2 \theta} (\cos \theta - 1) e^{vt}, \text{ amb } t > 2t(0).$$

Aquestes dues expressions corresponents a $p_+^m(S_a, t)$ es poden escriure com una de sola utilitzant la funció graó:

$$p_+^m(S_a, t) = -\frac{2P_o v}{\sin^2 \theta} \left[\varepsilon(2t(0) - t) \left[(1 - \cos \theta) (1 - e^{vt}) + vt \right] - \varepsilon(t - 2t(0)) (1 - \cos \theta) e^{vt} \right].$$

De fet la primera funció graó de l'expressió anterior hauria de ser $(\varepsilon(t) - \varepsilon(2t(0) - t))$ però com que el que interessa són funcions causals, és a dir per a temps positius, es pot obviar la part negativa d'aquesta funció.

A partir d'aquest resultat es pot trobar l'expressió de la funció de reflexió mitjana, que ve donada per:

$$R_m(t) = -\frac{2v}{\sin^2 \theta} \left[\varepsilon(2t(0) - t) \left[(1 - \cos \theta) (1 - e^{vt}) + vt \right] - \varepsilon(t - 2t(0)) (1 - \cos \theta) e^{vt} \right], \text{ amb}$$

$$v = -\frac{c}{2r} \text{ i } t(0) = \frac{r}{c} (1 - \cos \theta).$$

Si es suposa que la pressió a la superfície S_a que es propaga tub avall és uniforme i de tipus impulsional, $p_+^m(S_a, t) = p_o \delta(t)$, aleshores la pressió en mitjana a la superfície S_b per causa de la transmissió, $p_-^m(S_b, t)$, serà:

$$p_-^m(S_b, t) = \frac{P_o}{S_b} \int_{S_b} \delta(t - t(\varphi)) * T(t) dS_b,$$

on $t(\varphi)$ varia entre 0 i ∞ i φ varia entre 0 i θ , que és l'obertura del tram cònic.

Entre $t=0$ i $t=t(0)$ la col·laboració, a la superfície S_b , de les ones de pressió transmises no és la mateixa. Si es té en compte que $T(t)=\delta(t)+R(t)$, la col·laboració a $p_-^m(S_b, t)$ mentre $t < t(0)$ és deguda a tota la funció de transmissió, però a partir de $t=t(0)$ només hi col·labora $R(t)$. Per tant:

$$p_-^m(S_b, t(\varphi)) = \frac{P_o}{S_b} \int_{\varphi}^{\theta} T(t - t(\psi)) dS_b(\psi), \text{ amb } t(\varphi) \in [0, t(0)], \text{ i}$$

$$p_-^m(S_b, t) = \frac{P_o}{S_b} \int_0^{\theta} R(t - t(\psi)) dS_b(\psi), \text{ amb } t > t(0).$$

Per poder calcular aquestes integrals cal conèixer el valor de S_b , que és $2\pi r^2(1 - \cos\theta)$; amb això:

$$p_-^m(S_b, t(\varphi)) = \frac{P_o}{2\pi r^2(1 - \cos\theta)} \int_{\varphi(t)}^{\theta} \delta(t - t(\psi)) 2\pi r^2 \sin\psi d\psi +$$

$$\frac{P_o}{2\pi r^2(1 - \cos\theta)} \int_{\varphi(t)}^{\theta} R(t - t(\psi)) 2\pi r^2 \sin\psi d\psi = \frac{P_o}{1 - \cos\theta} [I_1 + I_2],$$

$$\text{amb } t(\varphi) \in [0, t(0)].$$

El càlcul de I_1 implica fer un canvi de variable per a la funció delta de Dirac que ve donat per [Arfken, 1985]:

$$\delta(f(x)) = \left[\left| \frac{df(x)}{dx} \right| \right]^{-1} \delta(x - x_o), \text{ amb } x_o \text{ tal que } f(x_o) = 0.$$

Així, en aquest cas: $\delta(t - t(\varphi)) = \frac{c}{r \sin\varphi} \delta(\varphi - \varphi(t))$, amb $\varphi(t) = \arccos\left(\frac{c}{r}t + \cos\theta\right)$, i

per tant:

$$I_1 = \int_{\varphi(t)}^{\theta} \delta(t - t(\psi)) \sin \psi \, d\psi = \frac{c}{r} \int_{\varphi(t)}^{\theta} \delta(\psi - \psi(t)) \, d\psi = \frac{c}{r}.$$

Per altra banda si es té en compte que $R(t) = v e^{vt}$ amb $v = -c/2r$ aleshores:

$$I_2 = v \int_{\varphi(t)}^{\theta} e^{v(t-t(\psi))} \sin \psi \, d\psi, \text{ on } t(\psi) = \frac{d\sigma(\psi)}{c} = \frac{r}{c} (\cos \psi - \cos \theta) \text{ i per tant:}$$

$$I_2 = v e^{v\left(t + \frac{r}{c} \cos \theta\right)} \int_{\varphi(t)}^{\theta} e^{\frac{\cos \psi}{2}} \sin \psi \, d\psi = v e^{v\left(t + \frac{r}{c} \cos \theta\right)} \left[-2e^{\frac{\cos \psi}{2}} \right]_{\varphi(t)}^{\theta}.$$

Com que $\cos(\varphi(t)) = \frac{c}{r}t + \cos \theta$, el resultat anterior es reescriu com:

$$I_2 = v(1 - e^{vt}), \text{ i per tant:}$$

$$p_-^m(S_b, t(\varphi)) = -\frac{2p_o v}{1 - \cos \theta} e^{vt}, \text{ amb } t(\varphi) \in [0, t(0)].$$

El càlcul per a temps superiors a $t(0)$ condueix a:

$$p_-^m(S_b, t) = \frac{p_o}{2\pi r^2(1 - \cos \theta)} \int_0^{\theta} R(t - t(\psi)) 2\pi r^2 \sin \psi \, d\psi =$$

$$\frac{p_o v}{1 - \cos \theta} \int_0^{\theta} e^{v(t-t(\psi))} \sin \psi \, d\psi = \frac{p_o v}{1 - \cos \theta} e^{v\left(t + \frac{r}{c} \cos \theta\right)} \left[-2e^{\frac{\cos \psi}{2}} \right]_0^{\theta},$$

i en conseqüència:

$$p_-^m(S_b, t) = \frac{2p_o v}{1 - \cos \theta} \left(e^{\frac{1 - \cos \theta}{2}} - 1 \right) e^{vt}, \text{ amb } t > t(0).$$

Les dues expressions corresponents a $p_-^m(S_b, t(\varphi))$ i a $p_-^m(S_b, t)$ es poden escriure com una de sola utilitzant la funció graó:

$$p_-^m(S_b, t) = -\frac{2p_o v}{1 - \cos\theta} \left[\varepsilon(t(0) - t) - \varepsilon(t - t(0)) \left(e^{\frac{1 - \cos\theta}{2} vt} - 1 \right) \right] e^{vt}.$$

De fet la primera funció graó de l'expressió anterior hauria de ser $(\varepsilon(t) - \varepsilon(t(0) - t))$ però, a l'igual que en el cas anterior, el que interessa són funcions causals i per tant es pot obviar la part negativa d'aquesta funció.

A partir d'aquest resultat es pot trobar l'expressió de la funció de transmissió mitjana, que ve donada per:

$$T_m(t) = -\frac{2v e^{vt}}{1 - \cos\theta} \left[\varepsilon(t(0) - t) - \varepsilon(t - t(0)) \left(e^{\frac{1 - \cos\theta}{2} vt} - 1 \right) \right], \text{ amb}$$

$$v = -\frac{c}{2r} \quad i \quad t(0) = \frac{r}{c}(1 - \cos\theta).$$

Per tal de comprovar que les expressions de les funcions de reflexió i transmissió mitjanes són correctes cal calcular quin és el valor de $p_+^m(S_a, t)$ i de $p_-^m(S_b, t)$ al llarg del temps. En el primer cas el resultat ha de ser $-p_o$ i en el segon cas el resultat ha de ser nul. El càlcul de la integral de $p_+^m(S_a, t)$ al llarg del temps condueix a:

$$\int_0^{\infty} p_+^m(S_a, t) dt = \int_0^{2t(0)} p_+^m(S_a, t(\varphi)) dt + \int_{2t(0)}^{\infty} p_+^m(S_a, t) dt = I_1 + I_2,$$

$$I_1 = -\frac{2p_o v}{\sin^2\theta} \int_0^{2t(0)} \left[(1 - \cos\theta)(1 - e^{vt}) + vt \right] dt = -\frac{2p_o v}{\sin^2\theta} \left[(1 - \cos\theta) \left(t - \frac{1}{v} e^{vt} \right) + \frac{vt^2}{2} \right]_0^{2t(0)}.$$

Si es té en compte el valor de $t(0)$:

$$I_1 = \frac{2p_o}{\sin^2\theta} (1 - \cos\theta) \left[\frac{1 - \cos\theta}{2} + e^{-(1 - \cos\theta)} - 1 \right].$$

Per altra banda:

$$I_2 = -\frac{2p_o v}{\sin^2 \theta} \int_{2t(0)}^{\infty} (\cos \theta - 1) e^{vt} dt = -\frac{2p_o v}{\sin^2 \theta} \left[(\cos \theta - 1) \frac{1}{v} e^{vt} \right]_{2t(0)}^{\infty} =$$

$$-\frac{2p_o}{\sin^2 \theta} (1 - \cos \theta) e^{-(1 - \cos \theta)}.$$

Aleshores:

$$\int_0^{\infty} p_+^m(S_a, t) dt = \frac{2p_o}{\sin^2 \theta} (1 - \cos \theta) \left[\frac{1 - \cos \theta}{2} + e^{-(1 - \cos \theta)} - 1 - e^{-(1 - \cos \theta)} \right] = -p_o.$$

El càlcul de la integral de $p_-^m(S_b, t)$ al llarg del temps condueix a:

$$\int_0^{\infty} p_-^m(S_b, t) dt = \int_0^{t(0)} p_-^m(S_b, t(\varphi)) dt + \int_{t(0)}^{\infty} p_-^m(S_b, t) dt = I_1 + I_2,$$

$$I_1 = -\frac{2p_o v}{1 - \cos \theta} \int_0^{t(0)} e^{vt} dt = -\frac{2p_o}{1 - \cos \theta} \left[e^{vt} \right]_0^{t(0)} = -\frac{2p_o}{1 - \cos \theta} \left(e^{\frac{1 - \cos \theta}{2}} - 1 \right),$$

$$I_2 = \frac{2p_o v}{1 - \cos \theta} \left(e^{\frac{1 - \cos \theta}{2}} - 1 \right) \int_{t(0)}^{\infty} e^{vt} dt = \frac{2p_o}{1 - \cos \theta} \left(e^{\frac{1 - \cos \theta}{2}} - 1 \right) \left[e^{vt} \right]_{t(0)}^{\infty} =$$

$$-\frac{2p_o}{1 - \cos \theta} \left(1 - e^{-\frac{1 - \cos \theta}{2}} \right).$$

Aleshores:

$$\int_0^{\infty} p_-^m(S_b, t) dt = -\frac{2p_o}{1 - \cos \theta} \left(e^{\frac{1 - \cos \theta}{2}} - 1 + 1 - e^{-\frac{1 - \cos \theta}{2}} \right) = 0.$$